

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Martina Kříže v právní věci žalobkyně: **J.Š.**, bytem, zast. JUDr. Dominikou Barnetovou, advokátkou se sídlem Praha 4, Hvězdova 1716/2b, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.5.2015, č.j. MSP-182/2014-ODSK-OTC/10,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla s odkazem na ust. § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 45/2013 Sb.“) zamítnuta její žádost o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti.

Žalobkyně předně uvedla, že byla obětí trestného činu loupeže, jehož se dopustil neznámý pachatel dne 30.1.2012 tak, že po předchozím použití násilí, kdy žalobkyni srazil k zemi, jí odcizil kabelku, v důsledku tohoto napadení žalobkyně utrpěla lehkou komoci mozku a frakturu stydkých kostí s hospitalizací od 30.1.2012 do 9.2.2012 a dobou léčení přesahující 3 měsíce. Následně u ní byla dne 23.4.2014 v souvislosti s trestným činem diagnostikována posttraumatická stresová porucha. Trestný čin byl šetřen Policií ČR, Městským ředitelstvím policie Ostrava, Obvodním oddělením Ostrava Přívoz pod sp.zn. KRPT-23528/TČ-2012-070713, dozor pod sp.zn. 3 ZN 4429/2012 vykonávalo Okresní státní zastupitelství v Ostravě (dále též „OSZ“). Oba tyto orgány činné v trestním řízení věc

nesprávně právně kvalifikovaly jako trestný čin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. d) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“); věc byla dne 30.3.2012 dle § 159a odst. 5 trestního zákoníku odložena, neboť nebyl učiněn poznatek o totožnosti pachatele. Na příkaz OSZ byl dne 15.5.2012 znovu proveden výslech žalobkyně z nějž vyplynulo, že došlo ke spáchání trestného činu loupeže, jehož následkem bylo těžké ublížení na zdraví žalobkyně, OSZ se věcí přesto dále nezabývalo s tím, že nebyl zjištěn pachatel. Na základě podnětu žalobkyně z 15.11.2013 Krajské státní zastupitelství v Ostravě v rámci výkonu dohledu sdělením ze dne 19.12.2013 konstatovalo, že nelze souhlasit s kategorickým tvrzením OSZ o tom, že v daném případě jednoznačně šlo o přečin krádeže, když zejména okolnosti popisované žalobkyní při druhém výslechu již mohou vést k závěru, že se případně jednalo o zločin loupeže, avšak v postupu OZS nebyla shledána závada, která by vyžadovala pokyn k nápravě, neboť orgány činné v trestním řízení nebyly schopny ztotožnit pachatele a rozhodnutí o odložení věci je tedy důvodné.

Žalobkyně vzhledem k výše uvedenému žádostí ze dne 6.12.2012, doručenou žalovanému dne 23.1.2013, doplněnou podáním doručeným žalovanému dne 5.6.2014, uplatnila nárok na peněžitou pomoc jako oběť trestného činu, které byla způsobena těžká újma na zdraví.

V prvním žalobním bodě žalobkyně napadenému rozhodnutí vytkla, že žalovaný nesprávně dovedl prekluzi práva na peněžitou pomoc dle ust. § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb.. Žalobkyně přitom žádost ohledně identického trestného činu podala již dne 23.1.2013 a následně ji podáním z 5.6.2014 doplnila o nové skutečnosti (diagnostikování posttraumatické stresové poruchy).

Žalobkyně předně nesouhlasila se závěry žalovaného, který prekluzi práva odůvodnil tím, že vzhledem k rozdílnosti právních úprav účinných v době podání žádostí, nelze podání z 29.5.2014 považovat za doplnění první žádosti, která byla vyřízena stanoviskem Ministerstva spravedlnosti ze dne 26.4.2013 (dále též „stanovisko“), a pro posouzení splnění podmínek včetně podmínky zachování prekluzivní lhůty je proto třeba za rozhodné považovat datum 5.6.2014 a nikoli 23.1.2013. Žalobkyně byla názoru, že při posuzování její žádosti je třeba vycházet z totožnosti skutku a nikoli z toho, jaká právní úprava procesního postupu byla účinná v době toho, kterého podání. Kromě toho byla prekluzivní lhůta pro uplatnění nároku dle § 30 odst. 2 zákona o obětech zachována, neboť o vzniku posttraumatické stresové poruchy se dozvěděla až při první návštěvě psychiatricky MUDr. L.T. dne 23.4.2014.

K výtkám žalovaného, že psychiatrickou pomoc vyhledala až po více než dvou letech od trestné činnosti žalobkyně rozvedla, že je jí v současné době téměř 90 let, v souvislosti s trestným činem, ale i v důsledku neadekvátního chování orgánů činných v trestním řízení, které bagatelizují jí prožité trauma s tím, že šlo pouze o krádež, a vzbuzují tak dojem, že se věcí, i s ohledem na věk žalobkyně, již nechtějí zabývat, se u ní rozvinula posttraumatická stresová porucha, když se jí nedostalo absolutně žádné satisfakce a zastání. V tomto směru se domnívala, že je třeba zákon o obětech vykládat pro ni nejpriznivějším způsobem a nikoli hledat důvody pro zamítnutí její žádosti.

V druhém žalobním bodě žalobkyně namítala, že žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel z chybné právní kvalifikace zaujaté již OSZ, aniž by řádně zohlednil závěry následně zaujaté dohledovým orgánem (Krajským státním zastupitelstvím v Ostravě) a vyplývající z lékařských zpráv doložených žalobkyní.

Prvotní žádosti žalobkyně nebylo žalovaným vyhověno, o čemž byla informována přípisem ze dne 26.4.2013, č.j. 6/2013-PDSK-OTC/8 (sdělení) s tím, že ji nelze považovat za oběť trestného činu ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona č. 209/1997 Sb., o poskytnutí peněžité

pomoci obětem trestné činnosti a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění účinném do 31.7.2013 (dále jen „zákon č. 209/1997 Sb.“), neboť po prostudování trestního spisu nelze dospět k jednoznačnému závěru, že dané zranění bylo žalobkyni způsobeno v důsledku trestného činu, což plyne i ze závěrů OSZ, jež poukazuje na rozpory mezi výpověďmi žalobkyně z 22.2.2012 a 15.5.2012. Tyto závěry OSZ jsou však zcela nesprávné. Žalobkyně v důsledku zhoršujícího se zdravotního stavu na doporučení obvodní lékařky vyhledala odbornou péči psychiatra (JUDr. T.), který u ní diagnostikoval rozvinutou posttraumatickou stresovou poruchu s insomnií a somatizací s tím, že 3-4 týdny po prožití traumatu nebyla psychicky v pořádku a vyrovnaná, což obdobně vyplývá i z lékařské zprávy obvodní lékařky žalobkyně (MUDr. O.), z níž je dále zřejmé, že žalobkyně nikdy nebyla vyšetřována pro samovolné pády a je tedy velmi pravděpodobné, že v případě škodní události byla sražena k zemi. Z výše uvedeného plyne, že žalobkyně v době první výpovědi nebyla v důsledku utrpeného šoku a špatného zdravotního stavu schopna ve věci relevantním způsobem vypovídat, postup vyslyšajícího policisty byl navíc nestandardní a nesprávný, když ani nezaznamenal, že žalobkyně v průběhu výpovědi omdlela, popis skutku při první výpovědi byl prakticky smyšlen vyslyšajícím policistou, jak se mu to hodilo pro právní kvalifikaci trestného činu, závěry o tom, že odchýlný popis předmětného děje v případě první a druhé výpovědi žalobkyně vyvolává důvodné pochyby stran objektivizace rozhodného děje, jsou tedy neopodstatněné, neboť je evidentní, že žalobkyně při prvním výsledku nebyla schopna relevantně vypovídat, neboť v ní otřes, který utrpěla, když byla násilně přepadena na ulici zanechal hluboké trauma a ještě několik týdnů po přepadení byla zcela otřesená. Skutkový děj je navíc objektivizován následky trestného činu, když je těžko představitelné, že by si předmětná zranění mohla žalobkyně způsobit sama, resp. že by žalobkyně samovolně zcela nenadále upadla právě v okamžiku, kdy jí pachatel odcizil kabelku.

Žalobkyně uzavřela tím, že žalobu podala i z principiálních důvodů, neboť s ohledem na to, že orgány činné v trestním řízení nebyly schopny zjistit pachatele, nemůže se domoci svých práv vůči němu, nenastoupí ani jakékoli zadostiučinění v podobě odsouzení pachatele. Kromě toho žalobkyně považuje za nutné poukázat na styl, jakým žalovaný vyřizuje žádosti a jedná s oběťmi trestných činů, navíc v situaci, kdy je žalobkyně osobou vyššího věku a i v důsledku neadekvátního přístupu orgánů činných v trestním řízení, absence jakékoli zastání ze strany státu a naopak bagatelizaci trestněprávně relevantního jednání, u ní došlo k rozvoji posttraumatické stresové poruchy.

Žalobkyně proto žádala, aby soud žalobou napadené rozhodnutí, které spočívá na nesprávném právním posouzení a je nezákonné, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný shrnul žalobkyní uplatněné nároky tak, že žádost žalobkyně o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti uplatněná dne 23.1.2013 byla vyřízena a věc byla skončena a uzavřena dle tehdy účinného zákona č. 209/1997 Sb. přípisem z 26.4.2013, č.j. 6/2013-ODSK-OTC/8 (sdělení), jímž bylo žalobkyni sděleno, že její žádosti nelze vyhovět, neboť z obsahu trestního spisu jednoznačně nevyplývalo, že by ji bylo možno považovat za oběť trestného činu ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona č. 209/1997 Sb. Žalobkyně se dále se svým nárokem neobrátila dle tehdy platné úpravy na občanskoprávní soud.

Podání žalobkyně z 5.6.2014, tj. podané již za účinnosti zákona č. 45/2013 Sb., který poskytování peněžité pomoci nově podřídil správnímu řádu a následně přezkumu správního soudnictví, proto bylo posouzeno jako nová žádost, byť je nesporné, že se obě žádosti týkaly identického skutku. Každá ze žádostí žalobkyně byla samostatnou jednotkou, o níž bylo

rozhodnuto samostatně, a to dle příslušné účinné právní úpravy, z níž bylo třeba vycházet při posouzení splnění všech zákonných podmínek včetně zachování zákonné prekluzivní lhůty, když žádosti nelze považovat za kontinuální proces zahájený dne 23.1.2013.

Podání žalobkyně z 5.6.2014 bylo tedy dle obsahu posouzeno jako žádost o peněžitou pomoc oběti trestného činu dle zákona č. 45/2013 Sb., k tomuto datu bylo zahájeno správní řízení. Žalovaný proto v dalším setrval na své argumentaci z napadeného rozhodnutí, když shrnul, že z důvodu hospodárnosti se nejprve zabýval případnou prekluzí práva na peněžitou pomoc, přičemž vyšel z toho, že z lékařských zpráv předložených žalobkyní plyne, že 3-4 týdny po prožití traumatu nebyla žalobkyně psychicky v pořádku a vyrovnaná a tedy již v této době měla vědomost o duševní nepohodě, kterou sama přičítala dané události. Žalobkyně o duševních útrapách spojených s událostí z 30.1.2012 věděla již několik málo týdnů poté, tedy v době, která více než o dva roky předchází doručení žádosti dne 5.6.2014, její nárok je proto prekludován (§ 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb.).

Žalovaný žádal, aby soud podanou žalobu zamítl.

Při ústním jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích.

Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 18.5.2015, žaloba byla předána k poštovní přepravě dne 20.7.2015, a tedy podána ve lhůtě dle § 72 odst. 1 s.ř.s. Soud proto podle § 75 s.ř.s. přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. S ohledem na věk žalobkyně a povahu projednávané věci soud dospěl k závěru, že jsou dány závažné důvody pro přednostní projednání a rozhodování věci ve smyslu ust. § 56 odst. 1 s.ř.s.

Z obsahu spisového materiálu, zejména z obsahu spisu žalovaného OTČ 182/2014 a OTČ 6/2013 včetně kopií listin z policejního spisu č.j. KRPT-23528-28/TČ-2012-070713 a listin předložených žalobkyní vyplynuly tyto skutečnosti významné pro posouzení věci:

Žalobkyně byla dne 30.1.2012 obětí trestného činu, který byl řešen Policií ČR, Obvodním oddělením Ostrava – Přívoz pod č.j. KRPT-23528-11/TČ-2012-070713 jako trestný čin krádeže. Věc byla pravomocně odložena, neboť se nepodařilo zjistit skutečnosti, opravňující zahájit trestní stíhání konkrétní osoby; stížnost žalobkyně proti odložení věci byla dozorující státní zástupkyní OSZ pravomocně zamítnuta jako nedůvodná.

Žalobkyně k tomuto skutku nejprve vypovídala, že při cestě na tramvaj se ocitla na zemi, neví jak, když bezmocně ležela po pádu na zemi, vytrhl jí neznámý muž z pravé ruky kabelku, kterou odcizil; při pádu utrpěla zlomeninu stydkých kostí (výpověď žalobkyně z 22.2.2012, úřední záznamy OO Policie ČR Ostrava – Přívoz z 27.2.2012, 30.3.2012). Žalobkyně následně změnila svou výpověď tak, že jí neznámý pachatel ze zadu zákeřně a surově napadl, silným trhnutím a nárazem jí vytrhl kabelku a tašku z pravé ruky a shodil ji tak, že upadla na záda a zlomila si pánevní kosti a uhodila se do hlavy (výpověď žalobkyně z 15.5.2012, stížnost žalobkyně proti odložení věci z 17.4.2012).

Žalobkyně se žádostí podanou u žalovaného dne 23.1.2013 (první žádost) domáhala poskytnutí peněžitě pomoci obětem trestné činnosti podle zákona č. 209/1997 Sb. ve výši 25.000,- Kč s tím, že jí 30.1.2012 neznámý pachatel ze zadu napadl tak, že jí kopnutím podrazil nohy a vytržením kabelky a tašky způsobil pád na záda, při němž jí vznikla újma na zdraví spočívající ve zlomenině horního a dolního raménka kosti stydké vpravo, lehkém otřesu mozku, psychické újmě, posttraumatické symptomy nutno řešit antidepresivy pro

úzkostné stavy a pocity strachu vzniklé po události (MUDr. R.O.). Podáním ze dne 8.3.2013 svou žádost doplnila o „poznámky k vyšetřování policie“, v nichž zejména upozorňovala na postup příslušných policistů, kteří do zápisů neuváděli jí sdělené podstatné skutečnosti, zkruslili žalobkyni popisovaný stav události, což vedlo k ovlivnění rozhodnutí OZS, neupozornili ji na možnost podání žádosti žalovanému. Ve vyjádření k žádosti o peněžitou pomoc z 5.3.2013, č.j. KRPT-23528-28/TČ-2012-070713 Policie ČR, OO Ostrava – Přívoz žalovanému sdělila, že žalobkyně se stala obětí trestného činu krádeže, když prověřováním nebyla jednoznačně prokázána příčinná souvislost mezi trestným činem a vznikem újmy na zdraví žalobkyně, neboť nebylo prokázáno, že by byla neznámým pachatelem zezadu napadena tak, že by podražením nohou a vytržením kabelky z ruky upadla na zem a při pádu pak utrpěla zranění. Žalovaný žalobkyni sdělil, že její žádosti není možné vyhovět, neboť nebylo možno dospět k jednoznačnému závěru, že zranění bylo žalobkyni způsobeno v důsledku trestného činu, a žalobkyni proto bohužel není možné považovat za oběť ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona č. 209/1997 Sb (sdělení žalovaného z 26.4.2013, č.j. 6/2013-ODSK-OTC/8, doručenka podepsaná žalobkyní dne 30.4.2013).

Krajské státní zastupitelství v Ostravě na základě podnětu žalobkyně k výkonu dohledu o předmětné trestní věci uvážilo tak, že byt' by bylo možné z žalobkyni změněné výpovědi, tj. z nového popisu předmětného skutku, dovodit spáchání zločinu loupeže, neboť nelze přehlédnout podstatnou gradaci popsání děje, co do popisu násilného jednání pachatele oproti původní výpovědi žalobkyně (přičemž protokol o této výpovědi byl opatřen podpisem žalobkyně a před tím byl k její žádosti opakovaně opravován), což důvodně vyvolává pochyby stran objektivizace rozhodného děje. Byt' se Krajské státní zastupitelství v Ostravě neztotožnilo s kategorickým vyjádřením OSZ, že bylo jednoznačně prokázáno, že došlo ke spáchání přečinu krádeže, neshledalo v postupu OSZ závadu, na kterou by bylo nutno reagovat pokynem k nápravě, neboť pro neztotožnění pachatele orgány činné v trestním řízení nemohly ve věci rozhodnout jinak než odložením věci (dopis Krajského státního zastupitelství v Ostravě z 19.12.2013, č.j. 2 KZN 3574/2013).

Žalobkyně podáním doručeným žalovanému 5.6.2014 (druhá žádost) požádala „o přezkoumání podané žádosti o odškodnění“ s tím, že nad orgány činnými v trestním řízení iniciovala výkon dohledu ze strany Krajského státního zastupitelství v Ostravě, neboť při podání první výpovědi byla v šoku a nebyla schopna relevantně vypovídat, postup vyslyšajícího policisty byl nestandardní a nesprávný, zaznamenané skutečnosti neodpovídaly skutečnému průběhu události; trvala na tom, že se pachatel vůči ní dopustil trestného činu loupeže, když proti ní užil násilí, čímž jí způsobil těžkou újmu na zdraví, což doložila lékařskými zprávami, z nichž vyplývá, že v důsledku přepadení trpí posttraumatickou stresovou poruchou s insomnií a somatizací a že 3-4 týdny po prožití traumatu nebyla v pořádku a vyrovnaná.

Žalovaný oznámil žalobkyni zahájení správního řízení, mimo jednání provedl důkazy žádostí žalobkyně a kopiemi trestního spisu a následně napadeným rozhodnutím žádost žalobkyně zamítl s odůvodněním, že žádost podanou dne 5.6.2014 posoudil jako novou žádost v režimu zákona č. 45/2013 Sb., protože první žádost žalobkyně byla vyřízena stanoviskem žalovaného z 29.5.2014 (sdělení), a tedy podání z 5.6.2014 nelze chápat jako kontinuální navázání na předchozí proces; po provedeném dokazování poté dospěl k závěru, že pokud psychické potíže žalobkyně přetrvávaly 3-4 týdny po prožitém traumatu, mohla tyto skutečnosti tvrdit a doložit v rámci tehdy probíhajícího trestního řízení. Ve smyslu ust. § 30 odst. 2 zákon č. 45/2013 Sb. tedy právo žalobkyně na poskytnutí peněžité pomoci zaniklo. Nadto žalovaný konstatoval, že žádosti by nebylo možné vyhovět ani z toho důvodu, že nebyla jednoznačně prokázána příčinná souvislost mezi popsáním skutkem a tvrzenou psychickou újmou.

Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 209/1997 Sb. v rozhodném znění se obětí rozuměla fyzická osoba, které v důsledku trestného činu vznikla škoda na zdraví.

Podle § 9 odst. 4 citovaného zákona Ministerstvo spravedlnosti do tří měsíců od podání žádosti a předložení potřebných dokladů buď pomoc poskytne, nebo žadateli sdělí důvody, pro které pomoc nelze poskytnout.

Podle § 13 citovaného zákona není-li stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v tomto zákoně občanským zákoníkem. Na postup Ministerstva spravedlnosti podle tohoto zákona se správní řád nevztahuje.

Podle § 2 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb. v rozhodném znění se obětí rozumí fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková nebo nemajetková újma nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil.

Podle § 23 odst. 1 citovaného zákona má oběť za podmínek stanovených tímto zákonem právo na peněžitou pomoc, kterou jí poskytne stát.

Podle § 30 odst. 2 citovaného zákona lze žádost o poskytnutí peněžitě pomoci podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká.

Soud o věci uvažil takto:

První žádost žalobkyně o peněžitou pomoc ze dne 23.1.2013 byla žalovaným posouzena a vyřešena v tehdy neformalizovaném procesu dle v té době účinného zákona č. 209/1997 Sb., přičemž peněžitá pomoc žalobkyni nebyla přiznána, a to z důvodů uvedených ve sdělení žalovaného dle § 9 odst. 4 zákona č. 209/1997 Sb. ze dne 26.4.2013, č.j. 6/2013-ODSK-OTC/8 doručeného žalobkyni do vlastních rukou dne 30.4.2013.

Vztahy mezi obětí a státem podle zákona č. 209/1997 Sb., jak plyne mimo jiné i z důvodové zprávy k tomuto zákonu, měly občanskoprávní charakter, a proto žalovaný, vystupující v těchto případech jménem státu, správně nevydal o žádosti rozhodnutí, ale pouze žalobkyni sdělil zákonné důvody, pro něž v daném konkrétním případě žádost neakceptoval a peněžitou pomoc neposkytl. Řízení o žádosti z 23.1.2013 tedy bylo zákonným způsobem skončeno ke dni 26.4.2013. Žalobkyně pak dále nevyužila svého práva a požadovaného nároku na peněžitou pomoc se nedomáhala cestou občanskoprávní žaloby u civilního soudu.

Žalobkyně až více než po roce od vyřízení první žádosti podáním z 29.5.2014, doručeným žalovanému dne 5.6.2014 požádala „o přezkoumání podané žádosti o odškodnění“. Z obsahu tohoto podání plyne, že se týká téhož skutku jako žádost z 23.1.2013 a žalobkyně jím žádala žalovaného o „přehodnocení jeho postoje a vyhovění její žádosti“ o peněžitou pomoc.

Vzhledem k tomu, že dle dříve účinného zákona č. 209/1997 Sb., jak plyne již z výše uvedeného, nebyly přípustné žádné opravné prostředky, ať už řádné či mimořádné, na jejichž základě by bylo možné jakýmkoli způsobem iniciovat změnu již jednou (sdělením) vyřízené žádosti, dospěl soud k závěru, že žalovaný nepochybil, když podání z 29.5.2014 dle obsahu posoudil jako novou žádost, na jejímž základě z důvodu změny právních předpisů zahájil dnem 5.6.2014 již dle zákona č. 45/2013 Sb. správní řízení, které bylo následně skončeno vydáním napadeného rozhodnutí, kterým byla žádost žalobkyně zamítnuta z důvodu prekluze ve smyslu ust. § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb. V daném případě přitom nebyla dána překážka věci pravomocně rozhodnuté, neboť nevyhovění/zamítnutí předchozí žádosti

nebrání ve smyslu ust. § 48 odst. 2 správního řádu projednání nové žádosti téhož žadatele (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.10.2008, č.j. 6 As 12/2008-73).

Soud tedy jako nedůvodnou shledal námitku žalobkyně, že prekluzivní lhůta k podání žádosti byla dodržena již z toho důvodu, že žádost byla podána 23.1.2013.

Soud dále konstatuje, že není pochyb o tom, že subjektivní i objektivní lhůta dle § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb. jsou lhůtami prekluzivními, po jejichž marném uplynutí žádosti o peněžitou pomoc nelze vyhovět, přičemž správní orgány, i soud, jsou povinny k prekluzi přihlížet z úřední povinnosti, není podstatné, z jakého důvodu nebylo preludující právo včas uplatněno, právo na peněžitou pomoc uplynutím stanovených lhůt zanikne ex lege. Uplatnění práva na peněžitou pomoc je jednostranným hmotněprávním nárokem, a proto musela být žádost posledního dne lhůty žalovanému doručena.

Pro počátek běhu subjektivní lhůty dle citovaného ustanovení je zásadní okamžik, kdy se žalobkyně dozvěděla o újmě na svém zdraví způsobené trestným činem.

Není sporu o tom, že o fyzické újmě na zdraví žalobkyně věděla již v den spáchání daného skutku, tj. dne 30.1.2012, subjektivní prekluzivní lhůty týkající se peněžitě pomoci za takto způsobenou újmu tedy uplynula 30.1.2014.

Ohledně psychické újmy na zdraví, která jistě může vzniknout i v určitém časovém horizontu po prožitém traumatu, je významné, kdy si byla žalobkyně poprvé subjektivně vědoma psychické újmy, kterou přičítala právě traumatu majícímu počátek ve spáchaném trestném činu, resp. kdy u sebe poprvé zaregistrovala příznaky takové újmy. Případná pozdější diagnostika toho, o jakou psychickou újmu ve smyslu konkrétní psychické poruchy se v daném případě jednalo, již této skutečnosti nemůže ničeho změnit.

Soud při posouzení okamžiku, kdy si žalobkyně byla vědoma příznaků psychické újmy, vyšel zejména z vlastních tvrzení žalobkyně, příp. listin jí předložených. Již v podání ze dne 7.4.2012 („stížnost proti usnesení ze dne 30.3.2012“, „j.č. KRPT 23528-6/TČ-2012-070713“) žalobkyně výslovně uvedla, že následkem trestného činu prožívala i „závažné, silně poškozující...psychické trauma - šok dlouhotrvající z této události“. Z první žádosti žalobkyně o peněžitou pomoc ze dne 6.12.2012, bodu X., potvrzeného praktickou lékařkou žalobkyně MUDr. R.O., nadevší pochybnost plyne, že žalobkyně v souvislosti s trestným činem prakticky od jeho spáchání prožívala úzkostné stavy, pocity strachu, přičemž posttraumatické symptomy bylo nutno řešit antidepresivy. V podání ze dne 8.3.2013 (doplnění k j.č. 6/2013-IODSK-OTC/4, tj. k první žádosti o peněžitou pomoc) žalobkyně konstatovala, že při své první výpovědi před policisty, tj. dne 22.2.2012 omdlela z důvodu prožívaného posttraumatického šoku a dále odkázala na své přetrvávající psychické problémy (bolesti hlavy, špatný spánek, strach při pobytu venku) mající počátek v prožitém trestném činu. Taktéž z lékařské zprávy z 23.4.2014 doložené žalobkyní a založené pouze na sděleních žalobkyně plyne, že u žalobkyně se rozvinula posttraumatická stresová porucha, ale také to, že žalobkyně psychické trauma a stres mající počátek v daném trestném činu a v následném jednání s orgány činnými v trestním řízení pociťovala v zásadě již od okamžiku spáchání trestného činu, neboť, jak je zde výslovně uvedeno, 3-4 týdny po prožitém traumatu (tj. v období nejpozději březen 2012) ještě nebyla psychicky v pořádku a vyrovnaná. Nakonec i v důsledku takto pociťovaného psychického traumatu, kterým žalobkyně trpěla v době podání své první výpovědi (22.2.2012) žalobkyně před orgány činnými v trestním řízení zásadním způsobem tuto svou výpověď změnila.

V daném případě tak soud musel dát žalovanému za pravdu, pokud tento kladl subjektivní vědomost žalobkyně o psychické újmě v důsledku trestného činu (byť nebyla dosud konkrétně diagnostikována, příp. nebylo stanoveno bodové ohodnocení újmy) a tedy i

počátek běhu prekluzivní lhůty k podání žádosti o peněžitou pomoc do období nejpozději 3-4 týdnů po okamžiku spáchání trestného činu, tj. maximálně do období března, případně dubna 2012, jak bez pochyby plyne z podání žalobkyně ze dne 7.4.2012 (stížnost proti usnesení ze dne 30.3.2012). Subjektivní prekluzivní lhůta k podání žádosti o peněžitou pomoc tedy žalobkyni uplynula nejpozději v dubnu 2014, žalobkyně však žádost podala až dne 5.6.2014, a peněžitá pomoc za utrpenou psychickou újmu jí proto nemohla být přiznána.

Soud vzhledem k výše uvedenému nevešel na námitku žalobkyně, že se o psychické újmě způsobené jí daným trestným činem dozvěděla až stanovením konkrétní diagnózy dne z 23.4.2014.

Ani další námitku žalobkyně, týkající se chybné trestněprávní kvalifikace, soud neshledal důvodnou, neboť tato případná změna by nemohla ničeho změnit na výše konstatované prekluzi práva žalobkyně požadovat peněžitou pomoc. Kromě toho trestní řízení v dané věci bylo pravomocně skončeno, a to po vyčerpání opravných prostředků a využití pravomocí dohledového státního zastupitelství. Žalovaný (tj. správní orgán příslušný k rozhodnutí o žádosti o peněžitou pomoc obětem trestných činů) nadto není orgánem činným v trestním řízení, který by mohl měnit trestněprávní kvalifikaci spáchaného trestného činu, jakýmkoli jiným způsobem zasahovat do trestního řízení či dokonce měnit jeho výsledek. Žalovaný byl naopak při svém rozhodování o žádostech o peněžitou pomoc odkázán na výsledky šetření orgánů činných v trestním řízení.

Stejně tak se soud více nemohl zabývat v žalobě uváděnými a při ústním jednání zdůrazněnými principiálními důvody, pro něž žalobkyně podala žalobu, když v nich navíc neshledal žádnou relevantní námitku proti napadenému rozhodnutí. Byť soud z lidského hlediska vnímá a chápe pohnutky žalobkyně, která se vzhledem k okolnostem zcela pochopitelně cítí být dotčena a poškozena v důsledku spáchaného trestného činu, příp. i následujícího přístupu orgánů činných v trestním řízení, resp. žalovaného, nárok na peněžitou pomoc obětem trestných činů slouží pouze k překlenutí zhoršené sociální situace způsobené obětí trestným činem (§ 25 odst. 1 zákona č. 45/2013 Sb.), která nastává zpravidla v období časově bezprostředně následujícím po spáchání trestného činu (proto jsou i stanoveny prekluzivní lhůty k uplatnění nároku), a nikoli k zajištění satisfakce v případě nepotrestání konkrétního pachatele.

Lze tak uzavřít, že soud v rozsahu žalobních námitek neshledal vady napadeného rozhodnutí ani řízení, předcházejícího jeho vydání, které by způsobily jeho nezákonnost. Soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věcech úspěch, žalovanému správnímu orgánu, který byl úspěšný, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je

posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20.dubna 2016

JUDr. Ivanka Havlíková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková